

„NAUKI UKRAJINSKE KRIZE“

prof. dr. Anton Žabkar

Prispevek o vojaških vidikih krize in njenih možnih implikacijah

- strateško-operativna analiza -

1

Kaj je „nauk“ ?

- v našem primeru: nauk - sistem spoznanj o nečemu, ki je pridobljen z opazovanjem pojava (ali procesa) oz. s študijo primera ?
- nasvet ?
- lekcija – poučevanje v šoli, poučevanje izven šole ?
- učenje, doktrina ?
 - nota bene: sedanja kriza je le ena izmed političnih in ekonomskih kriz, ki se vrstijo od osamosvojitve („oligarhokratične“) Ukrajine

2

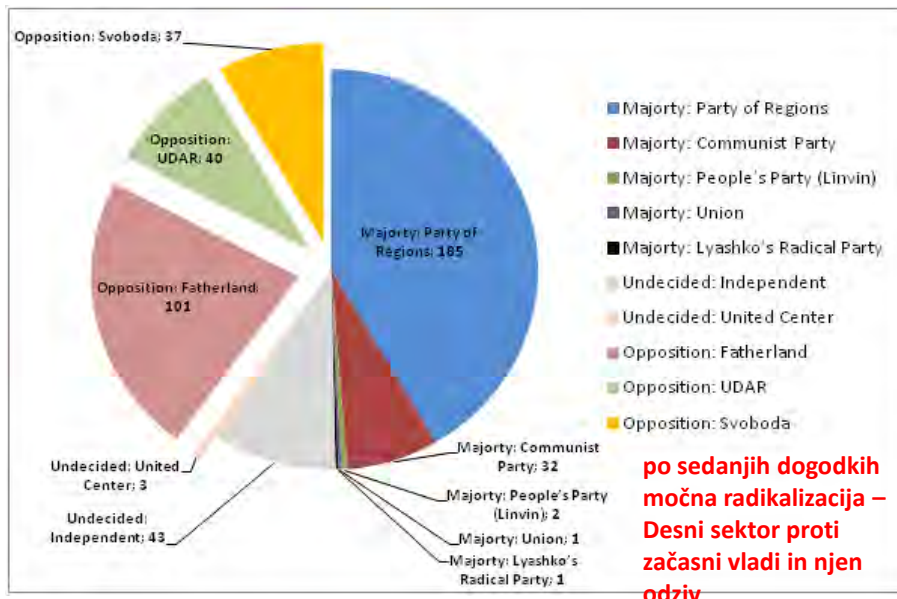
Namesto uvoda - „nanizanka kriz“ po osamosvojitvi Ukrajine (1991)

- od 1991. do 1998. leta upad GDP za 20% - privatizacija, prilagajanje tržnem gospodarstvu, nezaposlenost
- 1999. leta postopna gospodarska rast do 2008. leta, nato spet udar svetovne gospodarske krize
- stalna nihanja med EU in RF – izrabljanje vmesnega položaja
- problemi s cenami ruskega plina in kompenzacije za tranzit ruskega plina v EU „ekonomska vojna“ – ruska pomorska baza ?
- stanje gospodarstva v rokah oligarhov vse slabše
- od 2000. do 2009. leta spet upad GDP za 20%
- 2004/5 - „Oranžna revolucija“ – nezadovoljstvo s korupcijo, volilnimi prevarami, stagnacijo razvoja, vpletanjem tajnih služb
- kraja ruskega tranzitnega plina za EU
- stanje se ne poboljša
- 2010. leta spet „plinska vojna“ - postane premier Janukovič – Harkovska pogodba za najem – Sevastopola do 2042. leta in baziranje ruskih sil (25000 vojakov)
- 2013. leta - Janukovič zavrne podpis asociacijskega sporazuma z EU – „nova revolucija“ – beg Janukoviča iz države – „Krimska kriza“ v začetku 2014. leta
- država pred bankrotom ? – rešitev v iskanju posojil-kreditov RF in EU (cca 20 milijard \$)
- deficit proračuna 5,5%
- zunanji dolg 80% GDP
- notranja trenja v Ukrajini, ki je zašla v „slepo ulico globalizacije“

Glavna beseda oligarhov, ki sponzorirajo stranke

- vpliv globalistov na širjenje EU proti vzhodu
- obenem odvisnost od ruskih energentov
- Ukrajina in njeno gospodarstvo v precepu med vzhodom in zahodom
- oligarhi:
- Igor Kolomojski – 2,4 milijarde \$ - guverner Dnjepropetrovska – jeklarska industrija (prej je podpiral Timošenkovo) – sponzor reformistične stranke „Udar“
- Sergej Taruta – Donjecka regija – 2 milijarde \$ - podpiral je Oranžno revolucijo
- Rihat Ahmetov
- Dmitro Firtaš
- Petro Porošenko („kralj čokolade“, avtomobili, TV)
- Pinčuk
- NGO NED – Nacionalna ustanova za demokracijo (podobna Otporu v Srbiji) – letna dotacija 3,5 milijonov \$
- 17,3% Rusov – 8 milijonov
- 87 strank
- sedaj je v najmočnejši Partiji regij prišlo do razkola
- parlament: 450 članov
- sedanjih 19 kandidatov za novega premierja: „vodilna trojka“
- Timošenkova, Porošenko, Kličko ?

Rezultat zadnjih volitev

Teze:

- nove vojne doktrine – temelj za razvoj OS v tretjem tisočletju
- izhodišče – proces preoblikovanja (tranzicije?) sovjetske vojske v rusko in ukrajinsko vojsko ter druge vojske
- nove vojske – stare tradicije (oksimoron) ?
- strateško razmerje sil, ki je bilo aktualno pred začetkom vojaške operacije
- operativno razmerje sil na Krimu pred posegom
- vojna območja ruske federacije
- priprave oboroženih sil pred začetkom operacije (doktrine, manevri in štabne vaje)
- ukrajinska divergenca vojakov in politikov
- osnovne značilnosti operacijske cone
- izkušnje iz prejšnjih operacij in izvedba operacije – „zero deaths warfare“
- operativno razmerje sil med posegom
- epilog ?

Nove geopolitične doktrine – vpliv na razvoj ROS v tretjem tisočletju

spekter ruskih geopolitikov: liberalni „zapadniki“, pragmatični „statisti“ in fundamentalistični „evrazijski“

glavne grožnje Rusiji: širjenje Nata proti vzhodu + destabilizacija in krize v državah „Bližnjega zarubežja“ (BZ = angl. sphere of influence) + vojne v Aziji + razmejitev Arktike + Kurili

štiri regije BZ: **vzhodna Evropa** (Belorusija, Moldavija, Ukrajina), **Baltik**, **Kavkaz**, **centralna Azija** + destabilizacija sosednjih držav na obodu BŽ (Afganistan, Irak, Sirija....)

ODKB, SCO, BRICS, Evrazijska (ekonomska) zveza

doktrina 2010 („reciklirana doktrina Monroe“?): zaščita človeških pravic Rusov v „Bližnjem zarubežju“ ali (in) varnostni tampon med ODKB in Nato?

Svetovni vojaški izdatki (v milijardah \$) – odziv na grožnje v 2013. letu (vir: SIPRI)

• svet	1753	• svet	1753	ppp	2,5
• Nato	991	• ZDA	682	683	4,4
• LRK	166	• LRK	166	249	2
• RF	90,7	• RF	90,7	116	4
- izdatki Nata tvorijo 56,5% svetovnih vojaških izdatkov, RF samo 5,2%
 - izdatki Nato vs RF = 10,9 vs 1
 - glavna varovalka miru – strateška jedrska triada
 - doktrina postopnega širjenja Nata proti vzhodu, visok delež Nata v svetovnih obrambnih izdatkih in razvoj PRO (ki ogroža jedrsko triado) ustvarjajo v RF občutek vojaške ogroženosti

Preoblikovanje sovjetske armade

- **ukrajinska vojska** 780.000 mož nastane od 3 sovjetskih splošnih armad, 2 tankovskih armad, AK (vsi na karpatskem, kijevskem in odeškem vojnem območju), in dela črnomske flote ter 43. raketne armade in 1500 letal – UOS = 40% SA KOV
- Ukrajina – 3. jedrska sila - postopna redukcija (merila CFE TLE) ter likvidacija 1272 strateških jedrskih bojnih konic in 2500 taktičnih konic
- 2014. leta poskus prehoda na poklicno vojsko podobno vojskam Nata (rang: 21. na svetu)
- težišče na sodelovanju z Natom (PfP) in mirovnih operacijah OZN (Balkan, Srednji vzhod, Afrika – 30.000 mož), sodelovanje z Rusijo, Poljsko
- redukcija obrambnih izdatkov na 0,98% GDP (2012)
- **štirikratno zmanjšanje vojske** – tehnološki zastoj v razvoju zaradi pomanjkljivega financiranja (več denarja za pokojnine vojaških oseb kot za aktivne osebe!) – le 6,4% proračuna za urjenje
- ukrajinska vojska v 2014. letu je tehnološko še vedno „vojska hladne vojne“ (analogna tehnika – 90%, 40 ur naleta pilotov, ni denarja za urjenje, nizke plače (vojaška plača = 1/2 povprečne plače v državi – GDP per capita 3860 \$)
- vse večje zastarevanje orožij – nesreče na vajah
- težišče financiranja na MNZ, policiji, FSBU, državni varnosti, graničarjih
- **reorganizacija ruske vojske** – postopen prehod prek mešane naborniško-poklicne v poklicno vojsko (sedaj ima že 35% poklicnih vojakov)
- vsega **845.000 mož v oboroženih silah v 2014. letu**
- strateški deterrent : 80.000
- vesoljske sile: 40.000
- 10 splošno-vojnih armad v 4 vojnih območjih - vsako ima po eno letalsko brigado in 2 brigadi ZO): **W, C, S, E**
- opuščanje divizijske in prehod na brigadno strukturo
- KOV : 285.000 - 100 brigad (40 msbr, tbr – ostalo podpora)
- uravnavanje v skladu z normami CFE TLE in START
- 150.000 oficirjev – novo razmerje 1 : 6
- sodelovanje z Natom – uvoz orožja z Zahoda
- neuskajenost doseženega ravnotežja zaradi prestopa ex članic WP v Nato – korektura na krilnih sektorjih severa in juga
- Putinov odlok o neupoštevanju skupinjenja v duhu norm CFE TLE in odziv na globalno ABM
- formiranje SCO in ODKB, ruske baze v Kirgiziji, Tadžikistanu, na Kavkazu in v Ukrajini
- PKO in PEO (Peace Enforcement operacije) v Transdnjestriji, Čečeniji, Tadžikistanu, Zakavkazju (J. Osetija, Abhazija, Gruzija)
- po letih stagnacije, 4% GDP za „sylovike“ – za obrambo 70 milijard \$/letno (2013)
- boj s korupcijo v oboroženih silah – „1/5 izgine“?
- za naslednjih 10 let 700 milijard \$ za zamenjavo starega orožja s tehnološko novim (sedaj le 35%, v perspektivi do 2020. leta vsaj 70% novega orožja)
- krepitev izvoza orožja v LR Kitajsko, Indijo, Venezuelo
- nova struktura novih vojaških območij – formiranje sil za hitro posredovanje (desantniki, specialci) in večja vloga „vertikalnega manevra“
- VDV – 35.000 padalcev
- mp – 10.500 + PMC

9

Klasifikacija vojn in vrst oboroženih spopadov:

- a) vojne: svetovna vojna (rus. krupnomasštabnaja bojna) – regionalna vojna – lokalna vojna –
- b) oboroženi spopadi: spopadi visoke, srednje in nizke intenzivnosti

Prvi ešalon ROS za hitre posege:

7. zračno-prenosna divizija, 76., 98. in 106. padalska divizija, brigade-polki mornariške pehote Severne, Baltiške, Črnomske, Kaspijske in Tihooceanske flote, 45. izvidniška padalska brigada specialnih sil

10

Nove vojske – stare tradicije ?

KOV-
amblem

zastava

oboroženih sil križ

• Ukrajina

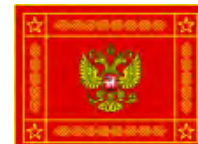
- debate o koreninah ukrajinskega vojstva
- v času bližanja EU in Nato enačenje veteranov Bandere (proti SZ in Hitlerju) in veteranov Rdeče armade (pokojnine, spomeniki)
- neuspeli poskus skupne veteranske parade
- nižanje ugleda vojske zaradi nesreč na vajah

• Rusija

- oživitev interesa
- za preučevanje emigrantske belogardejske vojaške misli in vojaške znanosti ter večine med revolucijo
- problematizacija vloge generala Vlasova in ROA med II. SV
- nova vloga vere in duhovnikov
- nova vojska

Oborožene
sile - zastava

krone, carski dvoglavi orel in štiri zvezde v sožitju

Kriza družbe in progresivna degradacija ugleda, veljave in morale nove ukrajinske vojske

- nesreče in izredni dogodki so vse pogostejša stalnica:
- 2000. – raketa med vajo zadene hišo v Kijevu
- 2001. – ZO med vajo sestrelil rusko potniško letalo nad ČM
- 2002. – letalo pade na mitingu v množico gledalcev in jih pobije
- na bojnih streljanjih pogoste nesreče vojakov s starim strelivom
- nizke plače, kriminal v vojski
- zastareli sistem šolanja častnikov
- vaje se izvajajo le do brigadne ravni in še te so redke
- na vajah PpF ukrajinsko nezanesljivo orožje in oprema zaostajajo za Natom za dve generaciji
- piloti imajo letni nalet samo do 40 ur (norma je 150 ur)
- ni denarja za modernizacijo in za rezervne dele starih sovjetskih orožij – zato vse pogostejše okvare in nesreče s smrtnimi izidi
- vračanje strateških bombnikov ROS
- omejene pristojnosti UOS na lastnem ozemlju (Krim in privilegirani status ruskih baz ter ROS – Harkivski sporazum)
- težišče urjenja na mirovnih operacijah, zapostavljenost urjenja za klasično obrambo države
- pomanjkanje pravih bojnih izkušenj (ki jih ROS imajo iz Čečenije, Gruzije, Tadžikistana, Dagestana, ipd)

12

Ukrajinska vojaška industrija

- v SZ integrirana s centralno vodeno industrijo – delitev dela med republikami
- v SZ - v Ukrajini 700 podjetij z 1500000 zaposlenimi
- vpliv „denuklearizacije“ in pridružitve sporazumu CFE TLE – Budimpešta 1994
- zmanjšanje vojske in proračuna - vpliv na naročila
- razvojni sektor v razsulu
- industrija se loči od ruske industrije
- tehnološka stagnacija
- zmanjšanje proizvodnje
- št. podjetij upade: 250
- zastareli tipi orožij se izvažajo v Afriko, Azijo – 1993. do 1999. leta rast izvoza orožja in opreme od 10 na 300 milijonov \$
- kriminal povezan z izvozom viška orožij in streliva v regije s konflikti (zaslužek maksimalen)

Defence Studies No 2 – 2011 – str. 199-210

13

Implikacije krize na ukrajinsko vojsko

- posledice polarizacije družbe na vojsko (ki ima regionalno strukturo)
- MO Lebeda 26.1.2014. govori o „nevtralni vojski“
- 19.02. izjava, da bi vojska „lahko sodelovala v PTO pod vodstvom MNZ“ –
- zamenjava NGŠ Zamane (KOV) z Ilyinom (VM)
- ubežni Janukovič iz Rostova (RF) podpre krimske vodje, ki prosijo za rusko pomoč „proti državnemu udaru fašist. banditov“, a obenem je za „Krim v Ukrajini, ki bi imel široko avtonomijo“
- kaj bi se zgodilo, če bi se vojska - po Janukovičevem povelju – res vpletla v dogodke na Majdanu ?
- ali bi to obdržalo Janukoviča na oblasti, ali bi vojska razpadla na zahodno in vzhodno, ali bi pa prišlo do državljanske vojne ?
- ex-prem. Kravčuk govori 25.03 za Glas Amerike „o možnosti eskaliranja krize v III. SV...“ ?

neodločno čakanje neodločnega ukrajinskega vojaškega vrha na razplet konfrontacije med strankami (oligarhi) in razkroj vojske

14

Strateško razmerje sil 2014. leta

- **Ukrajina** – oborožene sile
 - 130.000 mož (70.000 KOV) – 13% ženske
 - 1.110 tankov
 - 3.028 oklepnih vozil
 - 3351 art. sistemov > 100 mm
 - 211 letal
 - 35 bojnih helikopterjev
 - notranja varnost 39.000
 - graničarji 50.000
 - civilna obramba 10.128
 - 27 ladij
 - JO = 0
 - 700 milijonov \$ letno
 - 5.384 \$ per capita vojaka
 - orožja hladne vojne
- **Rusija** – oborožene sile
 - 845.000 (od tega 285.000 KOV – vključno z desantniki VDV 35.000)
 - 2800 tankov
 - 7690 oklepnih vozil
 - 6138 art. sistemov
 - 1686 letal
 - 3780 bojnih helikopterjev
 - 519.000 paramilitarcev
 - 160.000 graničarjev
 - kibernetiski ešalon
 - strateška triada
 - ČM - flota, B., S., K. in P.
 - 100 milijard \$ letno
 - 118.343 \$ per capita vojaka
 - 25% sodobnih orožij

15

Strateško razmerje vojaških potencialov na celotnem JEV

NATO v Črnem morju nima sil za hitro posredovanje, ker so usmerjene na Levant in spremljajo ruske dejavnosti v Siriji ter razvoj sirijske krize

cona obveščevalnega interesa

16

Osredotočenost UGŠ na „nenevarne ruske sile na Krimu“

sklep ?
 „Krim je varen, ker ROS na Krimu niso povečane in mirujejo, UOS pa nadzorujejo severne dostope (Perekop in Sivaš) ter na vzhodu polotok Kerč“

Ukrajine in usmerjenost UGŠ na notranjo krizo

19

Vojna območja Ruske federacije

„Politektonična os“: Transilvanija, Moldavija, Krim, sev. Kavkaz (Dagestan, Čečenija) in Zakavkazje (j. Osetija, Abhazija, Nagorni Karabah, EEZ Kaspija)

20

Priprave obeh strani (vaje in doktrine)

- **Ukrajina:**
- poudarek na dolgoletnem vojaškem sodelovanju z Nato (v programu PfP) in mirovnih operacijah OZN (na Balkanu, Srednjem vzhodu in Afriki), v katerih je sodelovalo 30.000 ukrajinskih vojakov
- „pavperizacija“ vojske kot stalnica – ukrajinski vojak kot neperspektiven poklic
- v Ukrajini mednarodne protiteroristične dvostranske letne vaje Rapid Trident (Peace Shield) do brigadne ravni, do 14 dni – doslej 11 rednih tovrstnih letnih vaj
- redno tudi mednarodne vaje v PKO
- infrastruktura stagnira kot času hladne vojne (težišče na zahodu)
- nezanesljive ukrajinske enote na vzhodu (etnična struktura) v bazah odvisnih od oskrbe z vodo, elektriko in zvez, ki se jih da hitro blokirati
- Ahilova peta ukrajinske enote v nezavarovanih bazah na Krimu (z večinskim ruskim prebivalstvom), ki so povsem odvisne od nadzora nad razvlečenimi komunikacijami do Hersona oz. Harkova ter od pomorske komunikacije do Hersona oz. Odese
- pozornost ukrajinske VOS v februarju usmerjena na dogajanja na vaji ruskih območij Center in Sever
- **Rusija**
- „bolonjizacija“ vojaškega šolstva (Od 70 VA na 10 VSC)
- doktrina posegov v „bližnjem zarubežju“
- preučevanje vojne v ex SFRJ, posega Nata na Balkanu 1999. leta, obeh vojn v Čečeniji, vojn v Gruziji in Tadžikistanu
- preverjanje bojne pripravljenosti celotnih vojaških območij v Aziji in Evropi – PŠVV in manevri
- kompleksno preverjanje mobilnosti enot za hitro posredovanje (desantniki) in specialnih sil ter transportnih sil
- redne letne vaje „Zapad“
- manever za Center in Sever (obe floti) 26.2.14 – 150.000 vojakov – ali je vaja vnaprej planirana (izjava - obrambni minister Šojgu) ali pa je le maskiranje in preiščljeno strateško zavarovanje operacije na jugu izpeljane s silami Južnega območja ?
- obenem zagotovitev varnosti z odpovedjo mednarodne vaje „Atlas Vision 2014“²¹

Ukrajinska divergenca vojakov in politikov

(vir: <http://vpk-news.ru/articles/1953>)

- ukrajinsko vodstvo ne zaupa vojaškemu vrhu – pogoste zamenjave vrha
- ukrajinski generalštab (GŠ) je že v devetdesetih letih pravočasno ocenil, da zaradi približevanja Ukrajine Natu, Ukrajini grozi nevarnost od hitrih intervencij ROS na obrobju Ukrajine
- zato je pred desetimi leti (torej 2004. leta) zahteval formiranje jedra **Objedinjenih Syl Bystrogo Reagirovanija (OSBR)**
- jedro naj bi tvorili: aeromobilna brigada, zračno-desantna brigada, brigada mornariške pehote, 2 zračno-prenosna polka, 2 polka letalstva KOV, 2 polka specialcev, brigada LA, eskadrilja jurišnikov in skupina TRA
- vsega: 30.000 mož
- predlog GŠ so politične oblasti zavrnilo zaradi pomanjkanja denarnih sredstev
- cinik bi sarkastično rekel „..... ostal je tako le „Korpus počasnega razvoja“

Nikolaj Borisenko: Korpus „medlennogo razvertyvanija“ 31.05.2006. leta

22

Soglasje ruskih politikov in vojakov o pripravljenosti Rusije za izničenje vojaških groženj v krizah

enoten pogled na razvoj krize:

1. faza: nastanek protislovij
2. faza: razvoj protislovij
3. faza: izbruh krize
 - če ni prišlo do deeskalacije krize -
4. eskalacija (poglobitev in širjenje) krize
 - opomba: odločilno je čim hitrejšje posredovanje v
zgodnji fazi, ko se kriza še ni razširila

<http://www.myshared.ru/slide/99403>

23

Osnovne značilnosti operacijske cone

**površina 26000
km²**

230000

prebivalcev

opcije ruskih sil:

- a) dostop prek Perekopa in Sivaša zahteva tvegani postopni prodor prek kopna
- b) zračni „vertikalni skok“ na letališče Simferopola in pomorski desantni „skoki“ skozi Azovsko in Črno morje omogočajo hitro kontrolo nad gravitacijsko osjo Krima

Občutljivi stiki Krima z vzhodno Ukrajino in Rusijo

na jugu bi most pri od Kerča do Tamanskega
polotoka bil dolg 5,3 km, globina morja 11 m

25

Pomen Krima – vplivi morja in kopnega

- vloga krilnega položaja in sistema flotnega baziranja Krima v rusko-turških vojnah, v krimski vojni, v obeh svetovnih vojnah in v hladni vojni – operacijsko temeljišče za projiciranje sile
- Krim kot „primorsko krilo KOV“ na primorski smeri (do Kavkaza in od Kavkaza)
- pomen Krima med „hladno vojno“ (pomen Črnega in Azovskega morja ter Sredozemlja)
- značilnosti polotočnega položaja (površina, oddaljenost od obal sosednjih držav, od Dardanel in Levanta ter komunikacije – dostopi, klimatske in hidrografske razmere – pomorske komunikacije)
 - Rusija kot pomorska država
 - strateška nostalgija, legende in miti o Krimu, Krim kot element pomorske tradicije
 - „Krim – sveta ruska zemlja“
 - „ključ Črnega morja“
 - po razdružitvi SZ ostaneta Rusiji za dostop do Sredozemlja samo plitvo Azovsko morje in Novorosijski zaliv ter nezanesljiva pogodba s katero je omejenemu kontingentu ruskih sil začasno (do 2042. leta) dovoljeno baziranje v Sevastopolu
 - po osamosvojitvi baltskih držav, Ukrajine in Gruzije, Krim je edino rusko „toplo morje“, z možnostjo plovbe (brez ledolomilcev) in gradnje ladij na odprtem tekom celega leta
 - centralni položaj Krima v Črnem morju („bastion za nadzor“)

most Kerč – Tamanski polotok ? 26

Centralni položaj Krima v Črnem morju („ruskem jezeru“)

zamrznjena žarišča spopadov: razmejitev EEZ med Grčijo in Turčijo in spor zaradi Cipra, Pridnjester, Krim, Abhazija, Nagorni Karabah, Turčija (kurdski problem)

ukleščenje Črnega morja med maloazijski in balkanski polotok, Krim in Kavkaz

- od Sevastopola do Varne 200 milj, do Bospora 300 milj, do Latakije 1000 milj
- „sekanje energetskih elips“
- vpliv sporazuma v Montreuxu (1936) na plovbo vojnih ladij skozi ožine

Geostrateški pomen obeh ruskih ozkih robnih južnih morij

- Črno morje – 413500 km² (4xJadran) celoletna povezava s svetom – obale 4000 km
- L = 360 milj, Š = 120 milj
- nima otokov, globine do 2200 m
- uporaba vseh vrst ladij, podmornic, letal celo leto
- Sevastopol – Bospor 300 milj, do Sicilije 800 milj, do Latakije po morju 1000 milj
- kanal Ren- Majna – Donava
- **podvodni plinovod Južni tok ?**
- Azovsko morje – 37500 km²
- Rostov na Donu – 22 milj od ustja Dona
- pozimi 3-4 mesece pod ledom
- plitvine, bagerji
- bogastvo rib
- na dnu rezerve nafte, plina
- ladijska povezava s kanali s Kaspijem (Volga-Don), Baltiko in notranjostjo Rusije

vrste bojnih delovanj: pomorski promet za oskrbo KOV, ognjena podpora KOV, desantna in protidesantna delovanja, minska in protiminska delovanja, podmorniška delovanja, letalska in helikopterska delovanja

28

Črno morje – južno rusko „okno v svet“ ?

- 2005. leta je skozi Črno morje plulo 55000 ladij, od tega 6000 tankerjev (s pretežno ruskimi energenti)
- **Novorosijsk – 2011. leta letni promet 116.000.000 ton**
- **na 5. mestu med 10. najbolj prometnimi evropskimi lukami (NAPA s petimi lukami na 4. mestu s 124.000.000 tonami)**
- **Rusija in Srednji vzhod ter Afrika**

29

Dileme geopolitikov – teorija zarote:
ali je bil ruski vojaški poseg res le
spontani odziv na februarske
desničarske anti-ruske nastope na
Majdanu ali pa je bil že vnaprej
pripravljen za odstranitev ovire za
vključitev Ukrajine v geopolitični
projekt Evrazijske zveze (in je bil pri
tem Majdan samo izrabljen kot alibi) ?
Ali je za Majdanom bil Gladio (CIA)?

<http://lenta.ru/articles/2014/03/03/mongrenier/>

30

Cilji obeh strani

- **Ruske oborožene sile:**
 - načelo tesne povezanosti vojaške akcije s političnimi cilji – težišče udara: Simferopol
 - za poseg in zasedbi Krima izrabiti demonstracije opozicije in notranje krizne dogodke v zahodni Ukrajini ter nelegalno zamenjavo Janukoviča s šibko „novo vlado“, ki ne obvladuje razmer
 - hitra nevtralizacija (z intervencijskimi silami) vojaško šibkih UOS na Krimu in zasedba Krima
 - nato omogočiti izvedbo „plebiscita“ in s tem legalizacijo priključitve Krima Rusiji
 - z vajo Zahodnega območja maskirati in zavarovati odločilni poseg na Krimu
 - presenečenje zagotoviti s trifibijskim manevrom desantnih sil iz globine, direktno po centrih UOS in policije – EI + ECM = EW
 - zavarovanje s psihološko operacijo s katero napad prikazati kot samoobrambo
- **Ukrajinske oborožene sile:**
 - izogibati se temu, da bi se oborožene sile vpletle v notranje spopade med „janukovičevci“ in opozicijo („ohraniti enotnost oboroženih sil“) – obenem ne izzivati ROS
 - spremljati potek vaje ruskega Centralnega območja in stanje ROS na Krimu (pri tem imeti težišče na nadzoru kopenskih dostopov do Krima)
 - z enotami izvajati redne letne vnaprej načrtovane dejavnosti
 - biti pripravljen za podporo varnostnim silam pri vzdrževanju reda in čakati na odločitve „nove vlade“
 - v primeru vaj ruskega Južnega območja, dvigniti stopnjo bojne pripravljenosti in okrepiti sile na Krimu, s premikom dela sil z zahoda
 - spremljati razvoj notranje krize in čakati na odločitve državnega vrha

31

Izvedba vojaške operacije

- **nauki iz minulih spopadov:**
 - z obveščevalno dejavnostjo pravočasno zagotoviti informacije potrebne za uspeh in sodelavce na terenu
 - maskirati priprave vojaških enot z aktiviranjem vojaških dejavnosti daleč od operacijske cone
 - informacijska zagotovitev operacije doseči z njeno (samo)obrambno predstavitvijo („vox populi – vox Dei „) in z vnaprej izpeljanim vrivanjem sodelavcev v nasprotnikove štabe in enote
 - s hitrostjo doseganja cilja v 48 urah prehiteti morebitni vojaški odziv opozicije ter VS OZN, Nata, EU
 - pri „pojasnjevanju posega“ se sklicevati na podobne posege v drugih delih sveta, ki so bili a posteriori legalizirani
 - poudarek posega je na na hitrem in globokem manevru s katerim paralizirati oponenta
 - izogibati se bojevanju v mestih
 - zagotoviti premoč na morju in v zraku
 - doseči presenečenje z hitrim „udarom od znotraj“ specialcev in zračnih desantnikov usmerjenim na gravitacijsko točko Krima - Simferopol
 - s tem blokirati mass-medije opozicije in obenem minimizirati žrtve – „zero deaths warfare“
 - eksploatirati doseženo presenečenje s pomorskimi desantniki na hitrih amfibijskih oklepnikih, s katerimi vzpostaviti nadzor nad celotno cono
- **praktična izvedba:**
 - odločilno je doseganje presenečenja in ne številčno razmerje sil
 - javnomnenjsko podporo se dosega z informacijsko podporo zaščite človeških pravic – „ogroženost Rusov od šovinističnih profašističnih „banderovcev“ in teroristov“
 - pomorska in zračna blokada Krima – 26.02. vaja
 - 27.02.14 - „neznani oboroženi ljudje“ (PMC) in „samoobrambne (specialne) sile“ zasedejo letališče Simferopola
 - na zasedeno letališče pristanejo IL-76 z desantniki, brigada m/p iz Novorosijska via Kerč
 - skupaj s sevastopoljsko brigado m/p gredo na severne meje Krima in zaprejo prehod čez Perekop in pot iz Harkova
 - sledi razorožitev izoliranih ukrajinskih enot in njihova evakuacija
 - zavarovanje Krima z zračno, pomorsko in kopensko blokado
 - izvedba „plebiscita“ in strateška eksploatacija operacije za zeleno mizo
- **sklep: nad ozemljem 26000 km2 z 2300000 prebivalci je – praktično brez žrtve - dosežen nadzor v 48 urah**

32

Operativno razmerje sil med posegom

- **Rusija:**
 - interventne sile (16.000 mož
 - 45. zr. des. brigada Specnaz
 - 76. zr. des. divizija
 - 31. zr. pren. brigada,
 - 18. meh. brigada
 - bat. Vostok (Čečenija)
 - GRU
 - enote za EI in ECM
 - stacionarne sile (15.000 - 24 art. sistemov, 132 BVP, 22 letal)
- **Ukrajina:**
 - 36. brigada obalne obrambe (6000)
 - četa za nadzor zračnega prostora
 - obalna straža („pomorska garda“) - 1000
 - policija (5000)
 - sile notranje varnosti (2500)
- **vsega: do 14.500**
- **vsega: 20.000 do 30.000 + deli 2 br. mp**

številčno razmerje v živi sili:
cca (1,37-2) vs 1 v korist
intervencijskih sil

33

Dinamika ruskega trifibijskega manevra

34

Strateško ozadje operacije

Zahodno območje izvaja dvostransko vajo severno od Ukrajine, Južno območje v pripravljenosti, da z delom sil podpre operacijo na Krimu

<http://www.myshared.ru/slide/99403/>

35

Ali bi UOS lahko odvrnile ruski vojaški poseg na Krimu ?

- za klasično kordonsko obrambo Krima od kopenske invazije so potrebne sile KOV:
- na severu (Perekop, Sivaš) – 2 brigadi s podporo
- na vzhodu (Kerč) – brigada
- v zaledju za blokiranje ruskih sil v zaledju, v Sevastopolju – 2 brigadi
- do 2 OME brigadi v rezervi, v Simferopolu
- vsega: 7 brigad s podporo
- v obeh inačicah obrambe:
- **težišče obrambe – Simferopolj in blokada Sevastopolja**
- za obrambo od napada na Krim s silami RF z manevrom iz globine so potrebne sile KOV:
- 2 inž. polka za miniranje in rušenje sev. smeri in aerodromov, blokiranje luke s potapljanjem ladij
- do 2 brigadi za blokiranje ruskih sil v zaledju, v Sevastopolju
- 2 brigadi ZO za nevtraliziranje zr. des. enot in OME brigada za zaščito ZO
- do 2 OME brigadi v rezervi, v Simferopolju
- vsega: 6 brigad – miniranje luk in morskih dostopov v Azovskem in Črnem morju

statična obramba perimetra ali obramba težišča in globine ?

36

Ukrajina ni uspela v 22 letih formirati vojsko in lastne obrambe

- primer vedenja 204. brigade taktičnega letalstva v bazi Belmek, pri Sevastopolu
- TV – farsa - predstava za publiko kot prikaz herojstva
- 4.3.14. leta maršira cela brigada s polkovnikom na čelu – brez orožja - na letališče na katerem je 45 sodobnih letal Mig-29
- med pohodom pojejo ukrajinske vojaške pesmi
- ko jih ustavi ruska „samoobrambna“ straža, polkovnik išče, da jih pustijo do letal
- straža za to nima dovoljenja, spusti le 10 vzdrževalcev za delovanje baze (voda, elektrika, ventilacija, ipd)
- brigada odmaršira nazaj
- celo dejanje se predstavi javnosti kot junaštvo brez primere, a de facto je vse skupaj le trik za mass-medije
- to ni bil edini primer vojaškega gledališča.....

37

Invazija brez oboroženega odpora in človeških izgub ter materialne škode

- za ruski poseg na Krimu je izbran čas „vakuuma“ oz, brezvladja (pobega Janukoviča in „nove vlade“?)
- UOS odklonijo poseg proti demonstrantom, policija sama razpade
- presenečenje ROS s selektivnim hitrim udarom iz globine
- prvi udar izpeljan od znotraj, z „samoobrambnimi silami“
- streljanje v zrak in minimalna uporaba sile
- opora na civilne prebivalce
- prvem udaru sledijo „zračni most“ in majhne sile za hitro posredovanje, z lahko oklepno tehniko, brez letalske in art. podpore
- hiter nadzor na težiščem - Simferopolem
- paralizira UOS na vseh ravneh – del enot prestopa ruskim silam ali se umika s Krima
- ob umiku ni miniranja in rušenja ter požiga objektov

ali je vse bilo dogovorjeno ?

38

Nadaljevanje propagandne vojne

- ukrajinski obrambni minister Tenjuh v prvi polovici marca lamentira, da je od 41000 (70.000?) pripadnikov ukrajinske KOV, le 20.000 pripravljeno za boj, za trenutno akcijo pa le 6000 in 6(0) letal
- sledi „tolažilni“ premik 2 brigad na mejo s Krimom
- okrepitev paramilitarci „Desnega sektorja“ ?
- Ukrajinska vojska ne zmore desanta na polotok Krim
- nezaupanje v vojsko –
- „panacea za rešitev problema obrambe“ novoformirana „Narodna garda“ (50.000 ???)
- pritožuje se, da so „Rusi okoli Ukrajine naredili obroč z 220.000 vojaki, 2000 tanki in 150 letali.“
- Lukašenko govori o ameriških letalih v Poljski (16 F-16) in zato zahteva prelet ruskih letal na beloruska letališča
- vzporedno se nadaljujejo vojaške vaje ruskega Zahodnega vojnega območja
- Žirinovski „napoveduje“, da se mora biti pripravljen na „nadaljevanje“ (namig na celotno vzhodno Ukrajino)

39

Možen nadaljnji razvoj dogodkov ?

- pesimistična inačica:**
- lokalne oblasti Krima kot alternativna Ukrajina (Tajvan vs LRK ?)
- ponovitev krimskih dogodkov v vzhodni Ukrajini (vzhod proti zahodu – interstate conflict)
- internacionalizacija razpada Ukrajine – vpletanje zunanjih akterjev v notranjo krizo
- aktiviranje „zamrznjenih žarišč“ spopadov na obrobju (Pridnjestrija-Moldavija, Kavkaz)
- hladna vojna v kateri se RF priključi LRK – **eskalacija krize**
- (naj)verjetnejša inačica:
- ohranitev sedanjega stanja – na Krimu repriza primerov Južne Osetije, Abhazije in Gruzije
- (ne)učinkovite sankcije proti Ruski federaciji in njeni povračilni ukrepi
- repriza blažje oblike hladne vojne
- novi val oborožitvene tekme ?
- Evropa in svet se postopno privadijo na „politektonično os“ zamrznjenih spopadov (od Balkana in Transilvanije prek Kavkaza do Srednjega vzhoda)

Ali ima primer zasedbe in priključitve Krima „analog“ v naši bližini ?

- 1919. leta italijanski pesnik, mitoman in heroj iz I. SV Gabriele D'Annunzio v koraka s svojo legijo v R(ij)eko in razglasi regentstvo nad „**državo Kvarner**“ (angl. Regency of Carnaro)
 - „državo“ 1920. leta preimenuje v „**Svobodna država R(ij)eka**“ (angl. Free State of Fiume“)
-
- zastava
R(ij)ekove
„države“
- celoten pohod in obe razglasitvi takrat ne odobrava niti ena država na svetu, razen Sovjetske zveze (ki jo edina prazna 8.9.1920. leta!)
 - decembra istega leta „državo“ zasede italijanska vojska, - **potem 1924. leta anektirana R(ij)eka postane del kraljevine Italije**

41

Epilog ?

- umik ukrajinskih enot s Krima v Ukrajino
- do 25. marca na rusko stran prestopi 30 od 34 enot, ki so bazirale na Krimu in 2/3 ukrajinskih vojakov
- ruski prevzem vseh baz in policijskih ter obmejnih postaj na Krimu
- priznanje diplom ukrajinskih vojaških šol in omogočen „časten prestop ukrajinskih vojakov v rusko vojsko“ (priznanje čina, let službe, plače, ipd)
- policisti ?
- zagotovitev pokojnin za vse upokojene pripadnike ukrajinske vojske in veterane na Krimu
- prevzem evidenc nad vojaškimi obvezniki ?
- poostreni nadzor nad mejami Krima in Ukrajine
- nadzor nad mass-mediji
- nadaljevanje vaje glavnih sil ruskega Zahodnega vojnega območja na severni meji Ukrajine – odvrčanje morebitnega vojaškega odziva Nata in Ukrajine
- povišana pripravljenost v Transdnjestriji
- ukrajinski odgovor: delna mobilizacija enot – bojno pripravljenih le 6000 mož in 6(0) letal
- novo – „Nacionalna garda“ – „oboroženo ljudstvo“ ?
- obljuba postopnega umika ruskih intervencijskih sil v matične baze, „ko se bo situacija stabilizirala...“
- integriranje obrambnega sistema Krima v rusko Južno vojno območje
- krepitev ČM – flote v perspektivi

entropični „(de)eskalacijski memento“:

ali se bo na Krimu ponovil primer Anshlussa? primer Sudetov ?
primer Kosova? ali primer Gruzije ?

42

Odprta vprašanja za prihodnost

- ali se bo s Krimom kriza končala ali pa bodo podobno kot domine sledili Pridnjester (4163 km² – 500.000 prebivalcev), Gagauzija (1832 km² – 150.000 prebivalcev), Baltika ?, Nagorni Karabah ?
- kakšen bo odgovor Nata in EU ?
- kakšen bo vpliv na gradnjo načrtovanih plinovodov za EU ?
- kakšna bo podpora MMF, EU in ZDA Ukrajini in kaj se bo zgodilo, če podpore ne bo ?
- ali bodo sedanji dogodki vplivali na izvoz ukrajinskih žitaric in na cene na svetovnem trgu s hrano ?
- kaj bo z Južnim tokom ?

STRATFOR

43

Šest „grozljivih scenarijev (akterjev „Psywar“) o možni prihodnosti Ukrajine ?

- a) centralizirana oligarhija – na čelu Julija Timošenko („Oranžna revolucija“)
 - b) fevdalna oligarhija – na čelu oligarhi v posameznih regijah
 - c) fašistična diktatura – „Desni sektor“ – vodje Dimitrij Janoš, Oleg Tjagnibok – oligarhi v ozadju
 - d) federalizacija ali konfederalizacija (po volitvah)
 - e) „začasni plinski protektorat“ – vsiljen od EU, RF, da bi se zagotovilo nemoteno oskrbo EU s plinom
 - f) **rusko-ukrajinska vojna ?**
 - **najbolj verjetni scenarij ?**
STATUS QUO - Ukrajina brez Krima – kriza se nadaljuje, Ukrajina dobi omejeno fin. podporo EU in ZDA, RF - omejene sankcije
- stalnica - internacionalizacija krize – „informacijska vojna za javno mnenje“ zunanji akterji uporabljajo smart power

vir: <http://www.politonline.ru/ventilyator/15651.html> 44

Odgovor ZDA in Nata – „Intermarium“ - pregrada za zadrževanje „reanimacije SZ“

vojaški poseg - <http://carnegieendowment.org/2014/03/13/use-of-russia-s-military-in-crimean-crisis/h3k5>

45